

SVEUČILIŠTE
U ZADRU

UNIVERSITY
OF ZADAR

ODJEL ZA KROATISTIKU
DEPARTMENT OF CROATIAN STUDIES

Obala kralja Petra Krešimira IV. 2
23000 Zadar, Hrvatska / Croatia

t: +385 23 200 504
f: +385 23 200 660

URL: <http://www.unizd.hr>
E-MAIL: kroatistika@unizd.hr

Naziv studija	Hrvatski jezik i književnost (diplomski jednopredmetni studij)		
Naziv kolegija	<i>Naraštaj krugovaša u hrvatskoj književnosti</i>		
Status kolegija	Izborni kolegij		
Godina	2. godina diplomskog studija	Semestar	3. semestar
ECTS bodovi	5		
Nastavnik	doc. dr. sc. Mirela Šušić		
e-mail	msusic@unizd.hr		
vrijeme konzultacija	utorkom od 10:00 do 12:00 h		
Suradnik / asistent			
e-mail			
vrijeme konzultacija			
Mjesto izvođenja nastave	dvorana 232		
Oblici izvođenja nastave	Predavanja, seminari, rad u grupama, diskusija, konzultacije, samostalno istraživanje studenata, mentorski rad, te praćenje i kontrola usvojenog znanja i provjere znanja.		
Nastavno opterećenje P+S+V	1P+1S+0V (jedan sat predavanja i jedan sat seminara tjedno - ukupno 2 sata nastave tjedno)		
Način provjere znanja i polaganja ispita	Pismeni i usmeni ispit (provjera gradiva sa predavanja i seminara).		
Početak nastave	Završetak nastave		
Ispitni rokovi	1. termin	2. termin	3. termin 4. termin
Ishodi učenja	Nakon položenog ispita iz ovoga kolegija studenti će biti sposobni: <ul style="list-style-type: none"> - opisati književni fenomen <i>krugovaša</i> - prepoznati i objasniti osobitosti, sličnosti i razlike između različitih djela, te jezičnu, stilsku i semantičku strukturu teksta i druga svojstva krugovaške književnosti - razlučiti i identificirati značajke poetike socijalističkog realizma kao svojevrstu poetiku temeljenu na estetskom dogmatizmu - navesti književnike novog naraštaja u prvoj fazi druge moderne - povezati, objasniti i prosuditi stvaralački poticajno obzorje, slobodu stvaralaštva i individualizam baziran na stvaralačkom daru kao bitnom preduvjetu u ostvarenju umjetničkog rezultata u prvoj fazi druge moderne - prezentirati književna djela krugovaškog naraštaja kojem je sloboda stvaranja osnova djelovanja		
Preduvjeti za upis	Prema pravilniku o studijima i studiranju Sveučilišta u Zadru.		

SVEUČILIŠTE
U ZADRU

UNIVERSITY
OF ZADAR

ODJEL ZA KROATISTIKU
DEPARTMENT OF CROATIAN STUDIES

Obala kralja Petra Krešimira IV. 2
23000 Zadar, Hrvatska / Croatia

t: +385 23 200 504
f: +385 23 200 660

URL: <http://www.unizd.hr>
E-MAIL: kroatistika@unizd.hr

Sadržaj kolegija

Sustavno i detaljno proučiti književni fenomen *krugovaša*, estetske, filozofske i ine preokupacije, zatim, što je najvažnije, književna djela koja izlaze od pedesetih do šezdesetih godina 20. st., promatrajući ih posebice u odnosu spram socrealističkoj poetici. Obratiti pozornost na književna djela i pisce koji su pokrenuli časopis „Krugovi“ i u njemu surađivali. Analizirati, naročito na seminaru, pojedinačno djela *krugovaša*, ali i komparativnim postupkom interpretacije uočavati osobitosti, sličnosti i razlike između različitih djela te jezičnu, stilsku i semantičku strukturu teksta i druga svojstva *krugovaške* književnosti kao prve etape druge moderne u hrvatskoj književnosti.

Naime, socijalistički realizam kao svojevrsna poetika temeljena na estetskom dogmatizmu, izrazito ideologiziranoj svijesti utilitarističke usmjerenosti u književnosti i umjetnosti uopće, još prije rata, ali neposredno i nakon Drugog svjetskog rata, kada je doživljavao svoj uspon, zahvaljujući određenim ideološko – političkim i društvenim gibanjima što donose izvjesno „zatopljenje“, navlastito poslije Rezolucije Informbiroa (1948.), pokazuje se sve više kao nakaradan „projekt staljinističko – boljševičke vlasti“ i posve prevladan u društvu. Dakle, već i prije rata neki se književnici suprotstavljaju lijevim dogmatski orijentiranim piscima (premda i sami na ljevici) u čemu prednjači Krleža i još nekoliko pisaca. Oni će i nakon rata i idejno i stvaralački, na dva kolosijeka, odbijajući socrealističku misao surova pragmatizma i šireći slobodoumno, stvaralački poticajno obzorje, naglašavati slobodu stvaralaštva i individualizam baziran na stvaralačkom daru kao bitnu preduvjetu u ostvarenju umjetničkog rezultata (M. Krleža, P. Šegedin, R. Marinković i dr.).

U takvu ozračju, u prijelomnu društvenom trenutku, premda s drukčijom poetikom od prethodnika, na određen način pridružuje im se jedan novi književni naraštaj kojemu je sloboda stvaralaštva osnova djelovanja. Radi se o književnicima rođenim, uglavnom, između 1922. i 1932. koji su se okupili pokrećući časopis *Krugovi* (iz 1952. - 1958.) pa su po časopisu i nazvani *krugovašima* (V. Pavletić, J. Pupačić, N. Milićević, S. Novak, M. S. Mađer, S. Mihalić, V. Gotovac, M. Slaviček, I. Slamnig, Z. Golob, B. Pavlović, Z. Tomičić, A. Šoljan i dr.) Upravo oni, *krugovaši*, predstavljaju prvu fazu druge moderne nastupajući prvenstveno u svom časopisu, sukladno programskom članku objavljenom u 1. broju pod naslovom „Neka bude živost“ (V. Pavletić), što postaje i njihovim geslom.

**SVEUČILIŠTE
U ZADRU**

**UNIVERSITY
OF ZADAR**

**ODJEL ZA KROATISTIKU
DEPARTMENT OF CROATIAN STUDIES**

*Obala kralja Petra Krešimira IV. 2
23000 Zadar, Hrvatska / Croatia*

**t: +385 23 200 504
f: +385 23 200 660**

URL: <http://www.unizd.hr>
E-MAIL: kroatistika@unizd.hr

Pokazujući širok raspon interesa, ugledajući se, svaki od njih, na različita idejna i filozofska usmjerenja, različita tematsko – motivska i stilska određenja što ih nudi nacionalna i svjetska kultura i literatura, oni, dakle različito usmjereni, samostalno biraju stvaralačke postupke i iznalaze zasebna rješenja.

Valja spomenuti i neke pisce koji su se pojavili tek u predratno doba ostvarujući tada zapažena djela pa i književnu afirmaciju, a nastavljajući, navlastito pedesetih i šezdesetih godina, pisati prozu (novele i romane) s pretežito socijalnom tematikom života na selu (zastupljenoj podosta i prije rata u hrvatskoj književnosti), a potom i ratnu tematiku koja će tek pedesetih godina, oslobođena političke tendencioznosti, pokazati se u punini umjetničkoga ostvarenja. Takvi pisci su: V. Kaleb, J. F. Pločar, V. Desnica, a napose Mirko Božić koji u to vrijeme stvara, uglavnom, na temu sela (Dalmatinska zagora – Cetinska krajina) kolosalno prozno djelo što ga čine romani kurlanske trilogije i novele, djela posve moderne strukture, s dubokim psihološkim poniranjem u duše junaka u sintezi iskrene doživljenosti i duboka poimanja svijeta i čovjeka, a što je ostvareno izvornim, bujnim od jedrine, neukrotivim narodnim štokavskim jezikom zavičaja, ali i s primjetnom dozom piščevih novotvorina što najčešće oplemenjuju njegov ionako osebujan i osobit jezik.

Svakako treba dotaknuti i one pisce poput Slobodana Novaka i njegovo prozno djelo, M. Matkovića i njegove drame, A. Šoljana, J. Horvata s njegovim putopisima i dnevničkom prozom, M. Pejića i njegove putopise, dakle one književnike što su u pedesetim i šezdesetim godinama (a neki i do konca 20. stoljeća), uz još uvijek vidan utjecaj i važan stvaralački prinos starijeg naraštaja od Cesarića do Tadijanovića, zauzimali bitno mjesto u suvremenoj hrvatskoj književnosti gdje su se osobitom snagom pjesničkog djela isticali Jure Kaštelan i Vesna Parun, što također treba naglasiti.

Upravo u tim godinama (potkraj pedesetih) i naraštaj krugovaša, pjesničkom riječju najdarovitijih među njima, pokazuje zapažene uspjehe, da bi u šezdesetima izrasli u nezaobilazne protagoniste suvremenih literarnih gibanja čiji će utjecaj umnogu određivati budući smjer i perspektivu naše književnosti. Premda im je zajedničko svojstvo neujednačenost i raznorodnost, i kad je riječ o uzorima kao i u pogledu njihova vlastita stila, izraza i tematike, oni su uglavnom jedinstveni u kritičkom odnosu spram tradicionalnim literarnim oblicima i tradicionalizmu uopće kao i u naglašenoj afirmaciji novih, modernističkih poetičkih dometa.

SVEUČILIŠTE
U ZADRU

UNIVERSITY
OF ZADAR

ODJEL ZA KROATISTIKU
DEPARTMENT OF CROATIAN STUDIES

Obala kralja Petra Krešimira IV. 2
23000 Zadar, Hrvatska / Croatia

t: +385 23 200 504

f: +385 23 200 660

URL: <http://www.unizd.hr>

E-MAIL: kroatistika@unizd.hr

Obvezna literatura	<ul style="list-style-type: none"> • Calinescu, M. (1988.) <i>Lica moderniteta</i>, Zagreb. (309 stranica) • Ivanišin, N. (1975.) <i>Tradicija, eksperiment, avangarda</i>, Split. (245 stranica) • Jelčić, D. (2004) <i>Povijest hrvatske književnosti</i>, Zagreb, str. 340-520. • Solar, M (2003.) „Modernizam“, u: <i>Povijest svjetske književnosti</i>, Zagreb, str. 266-334. • Stamać, A. (1977.) „Pretvorba slikovnog u pojmovno pjesništvo“, u: <i>Slikovno i pojmovno pjesništvo</i>, Zagreb, str. 131-152. • Huetteon, L. (1989.) <i>A poetic of postmodernism</i>, London, str. 3-104.
Dopunska literatura	<ul style="list-style-type: none"> • Campagnon, A. (1990.) <i>Les Cinque paradoxes de la modernite</i>, Paris. • Fridrich, H. (1989.) <i>Struktura moderne lirike</i>, Zagreb. • Hassna, I. (1992.) <i>Komadanje Orfeja</i>, Zagreb. • Hermes, J. (1988.) <i>Filozofski diskurs moderne</i>, Zagreb. • Lodge, D. (1988.) <i>Načini modernog pisanja</i>, Zagreb. • Mrkonjić, Z. (1971.) <i>Suvremeno hrvatsko pjesništvo</i>, Zagreb. • Musa, Š. (1995./1996.) „Biti unatoč zemnosti“, <i>Lirika Gojka Sušca, Osvit</i>, Mostar, br. 2-4, str. 117-124. • Musa, Š. (2009.) <i>Studije i ogledi</i>, Mostar. • Oraić Tolić, D. (1996.) <i>Paradigme 20. st.</i>, Zagreb. • Paletić, V. (1955.) <i>Sudbina automata</i>, Zagreb. (243 stranice) • Pavličić, P. (1999.) <i>Moderna hrvatska lirika</i>, Zagreb. • Solar, M. (2005.) <i>Laka i teška književnost</i>, Zagreb. • Vattimo, G. (1985.) <i>La fine della modernita</i>, Milano.
Način praćenja kvalitete	Institucijsko vrednovanje od strane Odjela za kvalitetu nastave Sveučilišta u Zadru pomoću primjene upitnika za evaluaciju nastavničkog rada - studentska evaluacija nastavnika.
Uvjeti za dobivanje potpisa	Redovito pohađanje nastave (prisutnost na predavanjima i seminarima u skladu s Pravilnikom o studijima i studiranju Sveučilišta u Zadru) i uspješno obavljena seminarska zadaća.
Način formiranja konačne ocjene	Konačna ocjena proistječe iz redovitosti pohađanja nastave i aktivnog sudjelovanja u nastavi, uspješno obavljene seminarske zadaće, te pismenog i usmenog ispita.
Napomena	Ispitu mogu pristupiti studenti koji su zadovoljili sve propisane obveze utvrđene ovim izvedbenim planom.

Nastavne teme-predavanja		
Red. br.		Naslov
1.		Upoznavanje sa sadržajem kolegija i temeljnom literaturom.
2.		Polemike o smislu i zadaćama književnosti i umjetnost; socrealizam i kritički dogmatizam; otpori i sučeljene poetike. Krugovaški poetički model. Časopis <i>Krugovi</i> . Vlatko Pavletić. Esej <i>Neka bude živost</i> ; program krugovaškog naraštaja. <i>Zvekir u ruci</i> (1953.). <i>Sudbina</i>

SVEUČILIŠTE
U ZADRU

UNIVERSITY
OF ZADAR

ODJEL ZA KROATISTIKU
DEPARTMENT OF CROATIAN STUDIES

Obala kralja Petra Krešimira IV. 2
23000 Zadar, Hrvatska / Croatia

t: +385 23 200 504

f: +385 23 200 660

URL: <http://www.unizd.hr>

E-MAIL: kroatistika@unizd.hr

		<i>automata</i> (1955).
3.		Mirko Božić. Urbana i ruralna tematika. Kurlanska trilogija. Odrednice Božićeva jezika. Izbor iz djela.
4.		Antun Šoljan. Pisac kao savjest ugrožena čovjeka. Povratak tradiciji ovjeren modernim spoznajama. <i>Kratki izlet</i> (1966.). Izbor iz djela.
5.		Ivan Slamnig. Osebnost poetski jezik maštovitih obrata. Poezija ludizma. <i>Bolja polovica hrabrosti</i> (1972.). Izbor iz poezije.
6.		Nikola Miličević. Prožetost tradicije i suvremenosti. Moderna osjećajnost bez modernističkih težnji. Zavičajni kolorit. Jednostavnost lirske dikcije. Izbor iz poezije.
7.		Slobodan Novak. Problematiziranje aktualne društvene stvarnosti. Traženje odgovora na temeljna egzistencijalna pitanja modernog čovjeka. Ironiziranje i parodiranje čina pripovijedanja i spisateljskog postupka. <i>Miris, zlato i tamjan</i> (1968.). Izbor iz djela.
8.		Slavko Mihalić. Originalnost koja je sposobna preživjeti sve mode. Egzistencijalistička poetika. Tematizacija graničnih ljudskih situacija. <i>Komorna muzika</i> (1954.). Izbor iz djela.
9.		Josip Pupačić. Sudbinska vezanost uz zavičaj. Poetska evokacija djetinjstva. Antropološki mit harmonije. Naglašena emotivna pozicija identificirana s kolektivnim subjektom. <i>Kiše pjevaju nad jablanima</i> (1955.); <i>Mladići</i> (1955.). Izbor iz poezije.
10.		Vladan Desnica. Ravnoteža intelektualne snage i emotivne napetosti. <i>Zimsko ljetovanje</i> (1950.). Izbor iz djela.
11.		Zvonimir Golob. Individualni lirizam. Poezija jasnog govora. Intelektualna sumnja i pročišćena modernost. Aktivistička lirika nadrealističkog izraza. Samoća čovjeka u dvoje. <i>Dnevnik</i> (1985.). Izbor iz djela.
12.		Ivan Raos. Pikarski roman. Trilogija <i>Vječno žalosni smijeh</i> (1965.). Izbor iz djela.
13.		Vlado Gotovac. Od krugovaša do razlogovaca. Intelektualističnost i pojmovnost. Svjesno odustajanje od metaforičnosti i slikovnosti, zazor od literarnog tehnicizma. Fenomenologijski tip pjesništva u Husserlovu i Heideggerovu smislu fenomenologije i fundamentalne ontologije. <i>Zabranjena vječnost</i> (1989.). Izbor iz djela.
14.		Zlatko Tomičić. Šarolikost semantičkog supstrata. Dualitet duše i tijela. Putopisi s povijesnim reminiscencijama. Novela s jakim digresijom. <i>Dosegnuti ja</i> (1956.). Izbor iz djela.
15.		Evaluacija i priprava za ispit.

Seminari		
Red. br.		Naslov
1.		Upute o izradi seminarskoga rada. Podjela seminarskih zadaća.
2.		Vlatko Pavletić: izbor djela.
3.		Mirko Božić: <i>Kurlani; Pravdenik</i> .

**SVEUČILIŠTE
U ZADRU**

**UNIVERSITY
OF ZADAR**

**ODJEL ZA KROATISTIKU
DEPARTMENT OF CROATIAN STUDIES**

*Obala kralja Petra Krešimira IV. 2
23000 Zadar, Hrvatska / Croatia*

t: +385 23 200 504

f: +385 23 200 660

URL: <http://www.unizd.hr>

E-MAIL: kroatistika@unizd.hr

4.		Antun Šoljan: <i>Kratki izlet</i> ; izbor pjesama.
5.		Ivan Slamnig: <i>Bolja polovica hrabrosti</i> ; izbor pjesama.
6.		Izbor pjesama Nikole Miličevića.
7.		Slobodan Novak: <i>Miris, zlato i tamjan</i> ; izbor pjesama.
8.		Izbor pjesama Slavka Mihalića.
9.		Izbor pjesama Josipa Pupačića.
10.		Miroslav Slavko Mađer: <i>Gdje lopoči cvjetaju</i> ; izbor pjesama.
11.		Zvonimir Golob: <i>Dnevnik</i> ; izbor pjesama.
12.		Izbor pjesama Milivoja Slavičeka, Vlade Gotovca i Zlatka Tomičića.
13.		Izbor pjesama Vesne Parun.
14.		Ivan Raos: <i>Vječno nasmijano nebo</i> ; Vladan Desnica: <i>Zimsko ljetovanje</i> ; Vjekosla Kaleb: izbor djela.
15.		Evaluacija i priprava za ispit.

Nastavnik:

doc. dr. sc. Mirela Šušić